

הדרך היחידה להציל את הצפון ולהשיב תושבים בבטחה [?] שליטה על אזור החיץ בדרום לבנון

12.12.2024 | ד"ר רפאל בן לוי | written by

מספר שבועות להסכם הפסקת האש עם לבנון, הירי היומיומי על יישובי הצפון אמנם פסק, אך צה"ל כבר נדרש לפעול נגד ניסיונות חיזבאללה להעביר אמל"ח לדרום לבנון. יש לשאול, האם הושג היעד של השבת תושבי הצפון לבתיהם בבטחה? וכן מהן ההשלכות בטווח הארוך אם בתום 60 ימים צה"ל ייסוג מדרום לבנון, כפי שהוגדר בהסכם?

מצד אחד, הושגו הישגים מאוד משמעותיים נגד חיזבאללה. מרבית ארסנל הטיילים ואמצעי הייצור הושמדו ודרג ההנהגה והפיקוד הבכיר חוסל. חיזבאללה עכשיו במצב מוחלש כפי שלא היה זה 20 שנה. יש הרס רב בכפרים הצמודים לגבול, ואין כעת איום של פלישה מצד כוחות רדואן. יש מקום לטענה שמכוון שאין איום מיידי על יישובי הצפון, ניתן להתחיל לחזור לשגרת חיים כאשר הפעם ישראל תפעל בתקיפות מול הוודעה הבינלאומית לפיקוח על ההסכם וגם ישירות משטחה היכן שצריך.

הבעיה היא שכדי להחזיר את החיים באמת ולשקם את חבל הארץ שננטש למעלה משנה, זה לא מספיק שיצרנו שקט לבינתיים. אלא השאלה היא האם בתנאים אלה ישראל תוכל למנוע התעצמות מחדש של חיזבאללה וחזרת האיום הישיר על יישובי הגבול. והתשובה היא שבמובן הזה אנחנו רחוקים מאוד מהשגת יעד המלחמה.

נקודת הכשל העיקרית היא הדרישה שישראל תסיג את כוחות צה"ל בחזרה לתוך הקו הכחול עד תום ה-60 יום. העובדה החד-משמעית היא שתוואי הקו הכחול פשוט אינו מהווה גבול בר-הגנה. הטופוגרפיה לאורך כמעט כל הקו היא כך שהיישובים בצד הלבנוני נמצאים בעמדת גובה המשקיפה ושולטת על היישובים הישראליים. אם למדנו דבר אחד מהשבעה באוקטובר הוא שאסור להשלים עם מצב שבו כפרים עוינים שבהם פועל צבא טרור תחת חסות של אוכלוסיה אזרחית מתקיימים בסמיכות ובאופן ששולט טופוגרפית על יישובים ישראליים.

אל תטעו לחשוב

האם לא למדנו כלום מהניסיונות הכושלים להסתמך על פיקוח בינלאומי להבטיח את ביטחוננו? והאם צבא לבנון עשה דבר אחד כדי להוכיח שהוא מסוגל לפעול לאכיפת ההסכם? ואם מישהו חושב שצה"ל יוכל למנוע התעצמות מחדש של חיזבאללה על ידי מודיעין חזותי ותקיפות מהאוויר בלבד טעות קשה בידו.

אלא הדרך היחידה להציל את צפון המדינה, להחזיר את התושבים ולשקם את האזור בטווח הארוך הוא הותרת אזור חיץ בקו הרכס הראשון בדרום לבנון. שטח זה צריך להיות מוגדר כשטח מוות שאסור לאף אדם לנוע בו תוך שצה"ל שומר על שליטה בנקודות הגובה השולטות לתוך ישראל.

רק מתוך קו הגנה קידמית, צה"ל יוכל להמשיך לפעול נגד התעצמות חזבאללה ולמנוע איום הפלישה ואיום הירי נ"ט לתוך יישובי הצפון. אזור חיץ כזה לא דורש אחיזה בכלל השטח עד הליטני ואף יכול להיות מצומצם יותר מרצועת הביטחון הקודמת.

מהיום הראשון להסכם חיזבאללה התחיל להפר אותו עם ניסיונות חוזרות ונשנות להכניס כוחות ואמצעי לחימה לדרום לבנון ואף ירה לתוך שטח ישראל. אי אפשר לצפות מישראל להסיג את כוחותיה לחלוטין במצב כזה.

ממשל טראמפ הנכנס אמנם מעוניין שתהיה הפסקת אש בכל הזירות, אך הוא לא יכתיב לישראל תנאים של תבוסה. טראמפ בעיקר רוצה הפסקת הלחימה העצימה שעלולה להתרחב לזירות אחרות. לעומת זאת, הותרה על קנו של אזור החיץ שלמעשה כבר קיים, היא בעצם רק אכיפת מעמדה קידמית של תנאי הפסקת האש ואין סיבה שהיא לא תימשך לעתיד הנראה לעין.

נסיגה ישראלית בעת הנוכחית תבטיח שבעוד כמה שנים מי שישאר בצפון יחיה תחת איומים ביטחוניים חמורים. רק שמירה על נוכחות ישראלית בשטח יצדיק את המחיר ששילמנו עד כה.

פורסם בישראל היום, בתאריך 12.12.2024.